

Fourier-transzformáció

Az általunk használt konvenció a következő:

$$\begin{aligned} X(\omega) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} x(t)e^{-i\omega t} dt \\ x(t) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} X(\omega)e^{i\omega t} d\omega \end{aligned} \quad (1)$$

Szorzat szabály:

$$\mathcal{F}[f(t)g(t)] = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} F(\omega')G(\omega - \omega')d\omega' \quad (2)$$

ahol $F(\omega)$, illetve $G(\omega)$ az $f(t)$ és $g(t)$ Fourier-transzformáltjai.

Az ismert Fourier-transzformáltak a következők ($\alpha > 0$):

$$\begin{aligned} f(t) = \exp(-\alpha t)H(t) &\rightarrow F(\omega) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \frac{1}{\alpha + i\omega} \\ f(t) = \exp(-|\alpha t|) &\rightarrow F(\omega) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \frac{2\alpha}{\alpha^2 + \omega^2} \\ f(t) = H(t) &\rightarrow F(\omega) = \frac{\sqrt{2\pi}}{2} \left(\frac{1}{i\pi\omega} + \delta(\omega) \right) \\ f(t) = \sin(at) &\rightarrow F(\omega) = \frac{\sqrt{2\pi}}{2i} [\delta(\omega - a) - \delta(\omega + a)] \\ f(t) = \cos(at) &\rightarrow F(\omega) = \frac{\sqrt{2\pi}}{2} [\delta(\omega - a) + \delta(\omega + a)] \end{aligned} \quad (3)$$

1. Számoljuk ki az $f(t) = 1/t$ függvény Fourier-transzformáltját!

$$\begin{aligned} \mathcal{F}[1/t] &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{t} e^{-i\omega t} dt = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^0 \frac{1}{t} e^{-i\omega t} dt + \int_0^{\infty} \frac{1}{t} e^{-i\omega t} dt = \\ &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_0^{\infty} \frac{e^{-i\omega t} - e^{i\omega t}}{t} dt = \frac{-2i}{\sqrt{2\pi}} \int_0^{\infty} \frac{\sin(\omega t)}{t} dt \end{aligned} \quad (4)$$

Az utóbbi a Dirichlet-integrál:

$$\int_0^{\infty} \frac{\sin(\omega t)}{t} dt = \frac{\pi}{2} \operatorname{sgn}(\omega) \quad (5)$$

Azaz

$$\mathcal{F}[1/t] = -i\sqrt{\frac{\pi}{2}} \operatorname{sgn}(\omega) \quad (6)$$

2. Számoljuk ki a következő függvény Fourier-transzformáltját a konvolúciós szabály használatával!

$$f(t) = \frac{e^{-\alpha|t|}}{t} \quad (7)$$

Megoldás:

A konvolúciós képlet:

$$\mathcal{F}[f(t)g(t)] = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} F(\omega')G(\omega - \omega')d\omega' \quad (8)$$

Ahonnét

$$\begin{aligned} \mathcal{F}[e^{\alpha|t|}/t] &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{i}{2} \operatorname{sgn}(\omega - \omega') \frac{2\alpha}{\alpha^2 + \omega'^2} d\omega' = \\ &= -\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{\omega}^{\infty} \frac{i}{2} \frac{2\alpha}{\alpha^2 + \omega'^2} d\omega' + \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\omega} \frac{i}{2} \frac{2\alpha}{\alpha^2 + \omega'^2} d\omega' = \\ &= -i \frac{1}{\sqrt{2\pi}} [\arctan(\omega'/\alpha)]_{\omega}^{\infty} + i \frac{1}{\sqrt{2\pi}} [\arctan(\omega'/\alpha)]_{-\infty}^{\omega} = \\ &= -i \sqrt{\frac{2}{\pi}} \arctan(\omega/\alpha) \end{aligned} \quad (9)$$

3. Számoljuk ki a következő függvény Fourier-transzformáltját! Használjuk a skálázási és eltolási szabályokat:

$$f(t) = \begin{cases} e^{-\alpha t + \beta t_0} & t > t_0 \beta / \alpha \\ 0 & t < t_0 \beta / \alpha \end{cases} \quad (10)$$

Megoldás:

$$e^{\alpha t + \beta t_0} = e^{-\alpha(t - t_0 \beta / \alpha)} \quad (11)$$

Tudván, hogy

$$\mathcal{F}[f(t - t_0)] = e^{-i\omega t_0} \mathcal{F}[f(t)] \quad (12)$$

Az eredmény

$$F(\omega) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \frac{e^{-i\omega t_0 \beta / \alpha}}{\alpha + i\omega} \quad (13)$$

Fontos, hogy az eltolást jól definiálják!

4. Ha tudjuk, hogy $f(t) = \exp(-t^2/2)$ és $F(\omega) = \exp(-\omega^2/2)$. Akkor ha $g(t) = f(2t + 1)$, mennyi $G(\omega)$? Megoldás: eltolás és skálázás:
 $t' = t + t_0 = t + 1/2$:

$$\begin{aligned} \mathcal{F}[\exp(-t'^2/2)] &= \mathcal{F}[\exp(-t^2/2)] \exp(+i\omega/2) = \\ &= \exp(-\omega^2/2) \exp(i\omega/2) \end{aligned} \quad (14)$$

Skálázás: $t'' = 2t'$: $\mathcal{F}[at] = F[\omega/a]/|a|$

$$\mathcal{F}[\exp(-(2t+1)^2/2)] = \mathcal{F}[\exp(-t''^2/2)] = \frac{1}{2} \exp(-\omega^2/8) \exp(i\omega/2) \quad (15)$$

5. A konvolúciós összefüggés használatával határozzuk meg az alábbi Fourier-transzformáltat:

$$f_1(t) = \sin(at) \cos(bt) \quad (16)$$

Megoldás:

$$F_1(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sqrt{2\pi}}{4i} [\delta(\omega' - a) - \delta(\omega' + a)] [\delta(\omega - \omega' - b) + \delta(\omega - \omega' + b)] d\omega' \quad (17)$$

A fenti képletben az első adag Dirac-deltára integrálunk, az elsőből $\omega' = a$, a másodikból $\omega' = -a$:

$$F_1(\omega) = \frac{\sqrt{2\pi}}{4i} [\delta(\omega - a - b) + \delta(\omega - a + b) - \delta(\omega + a - b) - \delta(\omega + a + b)] \quad (18)$$

6. A konvolúciós összefüggés használatával határozzuk meg az alábbi Fourier-transzformáltat:

$$f_2(t) = \cos(bt)H(t + \pi) \quad (19)$$

Megoldás:

Ez Itolt lépcsőfüggvény Fourier-transzformáltja, az eltolás szabállyal:

$$\mathcal{F}[H(t + \pi)] = \frac{\sqrt{2\pi}}{2} \left(\frac{1}{i\pi\omega} + \delta(\omega) \right) e^{-i\omega\pi} \quad (20)$$

A Dirac-delta miatt az eltolásból jövő tag értéke zérus a második tagra, mivel $\omega=0$, tehát:

$$\mathcal{F}[H(t + \pi)] = \frac{\sqrt{2\pi}}{2} \left(\frac{1}{i\pi\omega} e^{i\omega\pi} + \delta(\omega) \right) \quad (21)$$

A teljes $f_2(t)$ Fourier-transzformáltja tehát:

$$\begin{aligned} F_2(\omega) &= \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sqrt{2\pi}}{4} [\delta(\omega' - b) + \delta(\omega' + b)] \left[\frac{\exp[i(\omega - \omega')\pi]}{i(\omega - \omega')\pi} + \delta(\omega - \omega') \right] d\omega' = \\ &= \frac{\sqrt{2\pi}}{4} \left(\frac{\exp[i(\omega - b)\pi]}{i(\omega - b)\pi} + \frac{\exp[i(\omega + b)\pi]}{i(\omega + b)\pi} + \delta(b + \omega) + \delta(b - \omega) \right) \end{aligned} \quad (22)$$

7. A konvolúciós összefüggés használatával határozzuk meg az alábbi Fourier-transzformáltat:

$$f_3(t) = \sin(at)^2 \cos(bt) \quad (23)$$

Megoldás:

Induljunk ki a $f_1(t) = \sin(at) \cos(bt)$ Fourier-transzformáltjából:

$$F_1(\omega) = \frac{\sqrt{2\pi}}{4i} [\delta(\omega - a - b) + \delta(\omega - a + b) - \delta(\omega + a - b) - \delta(\omega + a + b)] \quad (24)$$

Ezt kell konvolválni a $\sin(at)$ Fourier-transzformáltjával:

$$\begin{aligned} F_3(\omega) &= \frac{1}{2i} \int_{-\infty}^{\infty} F_1(\omega') [\delta(\omega - \omega' - a) - \delta(\omega - \omega' + a)] = \\ &= \frac{-\sqrt{2\pi}}{8} [\delta(2a + b - \omega) + \delta(2a - b + \omega) + \delta(-2a + b + \omega) + \delta(2a + b + \omega)] + \\ &\quad + \frac{\sqrt{2\pi}}{4} [\delta(\omega - b) + \delta(\omega + b)] \end{aligned} \quad (25)$$

mivel az utóbbi két Dirac-deltából kettő is van!